Rootsi-maa on meie maast kálmem, agga sellegipärrast on innimesed ka seálgi, jubba peále wiiskúmmend aastat, mitmes maakonnas elli-naerist sure hinna ja kassusamisega elli pärrast harrinud; pannewad weel peálegi naerist talwe peále kopa, et sedda sũa, mis Saksa-maal ei tehta, et neil parremat on; agga sõdawad tedda kũl ellajatele, ennamiste lehmile, et ennam pima sada. Kui se naeris Rootsis sigib, eks ta siis ka meie maal peaks siggima, kui mitte kõigis paigus, siis õmmetige wissiste Lãne-, Harjo-, Järwe-, Willandi-ja Sare-maal? Suurt ja ránka tõed temma ei tarwita, agga hind ja kassu saaks suur kũl ollema. Kui need páwad saaksid tullema, et meie maal nenda kuida Saksa-maal, õtsast õtsani lamp tallorahwa tubbades walget olleks teggemas ja rahwa kães kãimas: siis ei saaks ennam sedda kahju ollema, mis scieajani perotullest nãhtud tullewad, ja lõppeks siis ka se ilge metsa raiskamine, mis peropuite pärrast nãhtakse sündiwad ja ollewad.

Teame sedda kõik, et kui mees metsa lähheb peropakka toma, et siis mitto kõrd, kes teab? kui mitto puud mahharaiub, mis metsa jättab mãddanema, kui puud keerde leiab ollewad, et ei anna peergu kiskuda; ja seddawisi, kuida selgeste teame, hukkatakse ilmõtsa metsa.

Olleks siis wágga hea, ja wágga sowida, et ausad mõisawannemad essimesest wõttaksid elli-naeri harrimise katset tehha, küllap siis taggajärrele kõrdaminnemist ja rohket head sennest saaks tullema ja nãhtama; egga polleks siis muud murretseda, muud kui agga tamp-ehk elliweskit sinna ja tãnna tehha, ja esstõtsast tarka ellitampijad Saaksa-maalt ehk Rootsist tãnna kutsuda, kelle kãest ellimõldri ammetit õppida. Wannal ennemuinatsel ajal ei olnud meie rahwal ainustki weskit, mis jahhu teeb, waid tampisid ja tõukasid wilja uhmrites peneks, mis naesterahwa kohhus olli tehha: nüid on meil kõiksugguséd weskid, tule-ja wessi-, sae-, tamp-ja wasseweskid, egga teadnud need, kes ommal ajal uhmrist omma leiwajahhu wõtsid, sedda ei unneski ettenähha, et innimesed nenda targaks piddid sama, et tuult ja wet mõistaksid sundida, kaks peálastiku kiwwi kãima, ja jahhu teggema panna. Nenda lähheb siis innimese suggu ikka targemaks, ja kõik ello ja ellamine selle lãbbi parremaks.

Kõige wiimsest weel úks

Lõpposõnna.

Ũks tähtramat ehk kalender nãitab kũl mitme melest ja mõttest úks tühhi assi ollewad, kennest suurt luggu polle piddada; agga ei olle se mitte'tõssi: sest tähtramat on se ramat, mis úhhe rahwa keskes kõigelaiemalt jookseb, ja tuleb ta igga ueastaga uut luggemist rahwa kätte toma. Kui nüid luggemised, mis tahha õtsa lisatakse, head ehk pahhad, targad ehk rummalad; siis, sedda mõda, kuida juhtuwad ollema, head ehk pahha eddestaitawad; ehk rahwast targemaks ehk ka rummalamaks tewad. Sedda wimast siis karta ja wissiste ettenähha, kui teadmatad innimesed kalendrit kirjutawad, kes ei rahwa keelt õiete mõista, egga seda ammustki õska tunda, kus temmal juhhatamist tarwis lähheks, et ommas seisus kõlblikuks sada; mõnne kahjo eest ennast hoida; mõnda head kättesada, ja isennast, omma seisuse kutsumist; omma head ja pahha, ning omma maad ja seádust õiete ja selgeste tunda: kui sesuggused teadmatad kalendri luggemisi kirjutawad, siis ei wõi tähtramatud parremad olla, kuida tãnnini meie marahwa kães neid nãhtud ollewad; egga wõinud neist siis ka mingisuggust head rahwale, muud kui agga asjata rahha kautust; peálegi weel selge mõistmise ja õige usso õppetuse seggamist kahjuks tulla; kuida sedda Jummal parrako! mõnnest kõlbamata kallendrist mõnni asta jársko on nãhtud.

Et luggu nenda, sepärrast olleme armastuse pärrast ja Jummala melepärralisest armo nõust omma waese tallorahwa wasto, temmale kõlbawat kalendrit iggatsend kättemurretseda, kus ei halpi jamsimist, egga unnistajate sonnimist, waid agga sedda sisse kirjutud, mis targemale ja õppetuse himmulisele kõlbaw, parras ja õppetuse kõhta ommane on.

Teädaandmine.

Kolm aastad olleme järsko maarahwa kalendrit wäljaandnud, ja on sedda muist kõigis paigus, mund kui agga mitte Tartus, surema